

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ЗА ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНАТА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА И ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ИЗМЕНЕНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ АКТИВИ, ПАСИВИ, ПРИХОДИ И РАЗХОДИ ПРЕЗ 2019 г.

Счетоводната политика на Технически университет – Габрово е изградена в съответствие с принципите, заложи в чл.26, ал.1 от Закона за счетоводството, сметкоплана на бюджетните организации, постановления на МС, указания на Министерство на финансите, както и цялото действащо законодателство в областта на финансите в публичния сектор.

Технически университет - Габрово е юридическо лице, държавно висше училище, което осъществява своята дейност посредством предоставена за ползване държавна собственост и бюджет, при спазване на изискванията на Закона за висшето образование. Университета е второстепенен разпоредител с бюджет към Министерство на образованието и науката.

Към Технически университет - Габрово има следните разпоредители с бюджет от по-ниска степен: Технически колеж – Ловеч и Университетски център за научни изследвания и технологии. През м. март 2019 г. с решение на АС Технически колеж – Ловеч е закрит, като разпоредител с бюджет и е включен в структурата на ТУ - Габрово

Съгласно НСС1 – Представяне на финансовите отчети, Технически университет - Габрово, прилага формата и съдържанието на финансовите отчети на бюджетните организации, утвърдени със Заповед №ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, спазени са указанията дадени с писмо ДДС № 9/27.12.2018 г. относно ЕБК за 2019 г. и писмо ДДС № 14/30.12.2013 г. относно Сметкоплана на бюджетните организации и допълнителните указания за изготвяне на годишния финансов отчет в писмо ДДС № 06/23.12.2019 г на Министерство на финансите. През 2019 г. Технически университет - Габрово има изпълнение на приходите от трансфери от Държавния бюджет 5 800 355 лв., което е 100% спрямо уточнения годишен план Събрани са собствени приходи в размер на 2 298 413 лв., което при план 2 181 500 представлява 105.4% изпълнение. За сравнение в предходната година изпълнението на собствените приходи е било 104,6 %. Изпълнението на общите разходи спрямо уточнения годишен план е 72,9%. Реализирани са 27,1% икономия в края на отчетната 2018 г. За сравнение в предходната година изпълнението на разходите спрямо уточнения план е 71,5 %.

През отчетния период възнагражденията са изплащани редовно и в срок.

В края на 2019 г. Технически университет - Габрово няма просрочени задължения.

През 2019 г. трансферите от ДБ предоставени на Технически университет – Габрово за издръжка на студентските столове и общежития беше в размер на 89 680

лева. До края на 2019 г. всички предоставени средства са усвоени. Трансферите от ДБ за капиталови разходи през 2019 г. е в размер на 90 802 лева. Усвоени са е 99,01%. Разликата в размер на 891 лева е прехвърлена като преходен остатък за 2020 г. Университетът не е дофинансирал със собствени средства придобиване и основен ремонт на дълготрайни активи. Утвърденият план за изплащане на стипендии за студенти и докторанти през 2019 г. е в размер на 1 116 198 лева и включва трансфери от ДБ - 681 568 лева, трансфер от МОН за осъществяване на образователна дейност на българите в чужбина, съгласно разпоредбите на ПМС № 103/1993 г - 18 522 лева и преходен остатък от 2018 г. - 416 138. Изплатени са средства в размер на 634 253 лева, като тук са включени изплатени стипендии и помощи на студенти и докторанти - 615 731 лева, изплатени на студенти и ученици за осъществяване на образователна дейност на българите в чужбина, съгласно разпоредбите на ПМС № 103/1993 г. - 18 522 лева. Неусвоените средства от трансферите от ДБ за изплащане на стипендии на студенти и докторанти е прехвърлена като преходен остатък в 2020 г.

Съгласно НСС2 – Отчитане на стоково материалните-запаси – стоково-материалните запаси се класифицират съобразно заложената в Сметкоплана на бюджетните предприятия и формата на баланса класификация на материални запаси. Същите се отписват по метода „Първа входяща цена“ – FIFO. Вложените в употреба стоково-материални запаси се отписват от баланса и се завеждат задбалансово по сметка 9909 „Други активи в употреба, изписани на разход“ от СБО за нуждите на отчетността – когато това е необходимо. По сметките за материални запаси в баланса са налични само тези които се намират в склад и не са вложени в употреба. През 2019 г. е извършено бракуване на материални запаси, отчитани в баланса на приложения за дипломи, свидетелства за квалификация, които са станали невалидни и неизползваеми в ТУ – Габрово и ТК- Ловеч и на материали с фабрични дефекти от Печатницата към УЦНИТ. Бракуването е осъществено след провеждане на годишната инвентаризация чрез кредитиране на сметката за отчитане на материалните запаси и дебитиране на сметка 6993 „Намаление на материални запаси от други събития“

НСС 7 – Отчети за паричните потоци – като паричен поток и парична наличност се дефинират само паричните средства в брой и по текущи и депозитни сметки. Отчитането на касовите потоци и наличности се извършва чрез прилагане на Единната бюджетна класификация, утвърдена от министъра на финансите, съгласно чл.14, ал.2 от Закона за публичните финанси. Като паричен поток се отчитат и трансферите за поети осигурителни вноски и данък върху доходите на физическите лица.

През 2019 г., съгласно чл.5,ал.4,т.2 от ЗКПО върху приходите от сделки по чл.1 от Търговския закон, както и от наеми на движимо и недвижимо имущество е начислен 3% данък върху приходите от стопанска дейност на университета и неговите подведомствени разпоредители с бюджет. Ползван е 50% преотстъпен данък върху приходите от стопанска дейност, съгласно чл. 251 от ЗКПО. В отчетността този данък е третиран като намаление на прихода, а не като разход. Използвана е сметка 7190 от СБО. През 2019 г. данък върху приходите от стопанска дейност не е внасян текущо през годината. В срок до 31. март 2020 г. ще бъде подадена годишна данъчна декларация съгласно изискванията на чл.252, от ЗКПО. Във връзка с разпоредбата на чл. 253 от ЗКПО дължимият за 2019 г. данък върху приходите от стопанска дейност ще бъде внесен до 31 март 2020 г. Съгласно измененията на Сметкоплана на бюджетните организации през 2015 г приходите и разходите за стопанска дейност не са отчитани в задбалансови сметки.

Технически университет - Габрово е данъчно задължено лице по ЗДДС за стопанската си дейност от 1994 г. През 2019 г. платеният данък добавена стойност е отразяван в намаление на приходен § 37 01 „внесен ДДС(-)” от ЕБК.

Паричните потоци от закупуване на стоки и материални запаси за студентските столове в Технически университет – Габрово и Технически колеж- Ловеч, както и в кафе-сладкарниците на ТУ - Габрово се отчитат в намаление на § 24-04 „нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция”, а продажбите в тези обекти в увеличение на § 24 04 при спазване изискванията на г. 7.24 от ДДС №20/2004 г. Останалите плащания за дейността на студентските столове се отчитат по съответните разходни параграфи от ЕБК.

Когато се извършва или получава дадено плащане, подлежащо на отчитане по няколко елемента от ЕБК (параграфи и дейности), се извършва разпределение на платената сума по съответните позиции от ЕБК.

Паричните потоци по Сметките за средства от ЕС се отчитат при спазването на изискванията на ДДС № 06/2008 г. като се използва сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства ” и параграфите от ЕБК. За паричните наличности се ползва § 88-03 „Събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз (+/-)“. На консолидирано ниво салдата по сметка 4682 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление" за постъпили и разходвани средства ” в отчетна група Бюджет и ИБСФ са еднакви с обратни знаци.

През 2019 г. в Технически университет – Габрово продължава да се изпълнява проект Център за компетентност "Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии", финансиран чрез Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020”. Университетът е водещ партньор и получава финансирането по проекта чрез нарочно разкрит десетразряден код в структурата на СЕБРА към сметка на УО. Отчитането на паричните потоци се осъществява при спазване изискванията на Писмо ДДС № 06/2008, Писмо ДДС №20/2004 г. За отчитане на паричните потоци се използват сметки 7500 и сметка 4682.

НСС – 8 – Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика. Осчетоводяването на резултатите от сделки и събития се извършва в момента на тяхното възникване. Разходите и приходите се отразяват в периода, през който са осъществени операциите. Разходите, свързани с дейността се класифицират по икономически елементи. Всички операции и събития, които имат ефект върху нетните активи се отчитат чрез сметките от раздели 6 и 7 от СБО. Приложен е принципът за текущо начисляване на приходите и разходите за м.декември 2019 г. чрез използване на корективни сметки, независимо че първичните документи са издадени и получени през 2020 г. Не се допуска директно отнасяне на приходите и разходите към сметките от група 10 от СБО. За сметка 4500 „Вътрешни разчети ” е приета унифицирана политика в системата на Технически университет - Габрово, приключва се в края на годината със сметка 1001 „Разполагам капитал”. На консолидирано ниво сметка 4500 е без салдо. Възстановените приходи и разходи, включително и за минали години се отразяват в намаление на съответните приходни и разходни сметки и параграфи от ЕБК. Наличната валута се отчита по централен курс на БНБ. Реализираните курсови разлики се отчитат по § 36-01 „реализирани курсови разлики от валутни операции (нето)(+/-) от ЕБК и сметки 7391 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи” и 7392 „Реализирани курсови разлики от операции с валутни пасиви” от СБП

НСС- 10 – събития настъпили след датата на годишния финансов отчет – За дата на заверка на годишния финансов отчет се счита датата на заверка от Сметната палата. Промени след датата на заверка на ГФО от Сметната плата не се допускат.

НСС – 13 – През месец март 2019 г с решение на АС, протокол № 4/18.01.2019 г. е закрит подведомствен разпоредител с бюджет Технически университет – Габрово – Технически колеж Ловеч.

Прехвърлянето на балансовите активи и пасиви, налични на датата на закриване, е отчитано чрез съответните сметки от група 76 от СБП, а на задбалансовите активи и пасиви - чрез отнасянето им към съответните кореспондиращи задбалансови сметки 9981 и 9989 от СБП.

Прехвърлянето на амортизируемите активи е извършено при спазване на изискванията на т.21 от ДДС 05/2016 г. чрез подхода на брутно отразяване на отчетната стойност и акумулираната амортизация, т.е. по сметките от групи 20 и 21 са отразени досегашната отчетна стойност, а по съответната сметка от група 24 – акумулираната до момента амортизация. Записването при този подход в Ту – Габрово, като получател на активите, е:

Дт с/ки гр. 20, 21 – отчетна стойност

Кт с/ка, 7600 – балансова стойност

Кт с/ка гр. 24 – акумулирана амортизация

Информацията за начислените приходи, разходи и трансфери (сметките от раздели 6 и 7 от СБП), салдата от задбалансовите сметки за отчитане на потоци (сметките, които се приключват годишно), както и данните на касова основа са запазени представени до края на отчетната година в консолидираната отчетност на ТУ – Габрово. Приключването на сметките ще се извърши в края на годината по общия ред, съгласно указанията на МФ за годишното счетоводно приключване.

Изготвения баланс и свързаната с това придружаваща го оборотна ведомост на консолидирано ниво отразява състоянието по сметките към датата на закриване на разпоредителя с бюджет, преди да са взети операциите по приключване на сметките от раздели 6 и 7.

НСС 16 – Дълготрайни материални активи. Дълготрайните активи в Технически университет - Габрово се оценяват текущо по тяхната цена на придобиване при покупка. За праг на същественост е възприета сумата 1000 лв без ДДС в системата на първостепенния разпоредител МОН. На ДА през 2019 г. се начисляват амортизации при спазване изискванията на Писмо ДДС № 05/30.09.2016 г. и СС № 4 „Отчитане на амортизацията“

През 2017 г. е изготвена и утвърдена „Амортизационна политика“ в ТУ - Габрово. Амортизационната политика не е изменяна през 2019 г. Тя представлява документ, който дава информация за прилаганите методи за амортизация на амортизируемите дълготрайни активи, подходите при определяне на остатъчна стойност и срок на годност на тези активи и е разработена при спазване изискванията на СС4, ДДС № 05/30.09.2016 г. Амортизационната политика се прилага унифицирано в ТУ – Габрово и неговите разпоредители с бюджет от по-ниска степен, считано от 01.01.2017 г.

Подходът за класифициране на ДА на амортизируеми и неамортизируеми отговаря на изискванията на т. 9, буква „в“ и т. 23 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

През 2019 г. като неамортизируеми са определени активи, както следва.

1. земи;

2. прилежащи към сгради и съоръжения земи;
3. активи с историческа и художествена стойност;
4. книги в библиотеките;
5. активи в процес на придобиване;
6. чужди дълготрайни активи, отчитани в сметка 9120 от СБО.

През 2019 г. в ТУ – Габрово и неговите разпоредители с бюджет не са налични активи, които:

- са временно съхранявани за разпределение/предоставяне/прехвърляне на други бюджетни организации, включително в рамките на първостепенната система;
- са приети от университета за временно съхранение, управление и продажба (или друга реализация) на отнети и изоставени в полза на университета нефинансови дълготрайни активи, включително придобити от университета такива активи на негови длъжници в производството по несъстоятелност;
- са трайно неупотребявани в дейността на ТУ - Габрово нефинансови дълготрайни активи (за срок повече от една година);

Възприетият подход при определянето на срока на годност на амортизируемите активи е в съответствие с насоките, дадени в т. 3 от СС 4 Отчитане на амортизации и т. 30 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

Със Заповед № 536/19.12.2017 г. е определена комисия, която дава становище за срока на годност, остатъчната стойност (където е приложимо) и амортизационната норма за всички новопридобити ДА след 01.10.2017 г.

При определянето на сроковете на годност на наличните ДА в ТУ – Габрово и неговите разпоредители с бюджет не са ползвани амортизационните норми, посочени в чл. 55 от ЗКПО, а са отчитани реалните обстоятелства, свързани със срока на използване на ДА.

В Технически университет – Габрово през 2019 г. не е използвана възможността, дадена в ДДС № 05/30.09.2016 г. за съкратени срокове на амортизация – 2 години, за активи със стойност до 1500 лева.

През 2019 г. не са извършвани основни ремонти и реконструкции на чужди ДА. Поради тази причина не са отчитани амортизации на капитализирани разходи за наети, предоставени за ползване дълготрайни активи.

В ТУ – Габрово няма придобити дълготрайни активи чрез финансов лизинг, както през 2019 г., така и през предходни години.

През 2019 г. между разпоредители с бюджет в първостепенната система са прехвърлени ДА на стойност 1 091 222 лв.

В ТУ – Габрово са определени остатъчни стойности само на някои класове активи:

- сгради;
- транспортни средства;
- машини, съоръжения и оборудване.

Остатъчната стойност е определена от комисията, определена със Заповед № 536/19.12.2017 г. Остатъчната стойност на активите е определена индивидуално за всеки актив като са взети предвид очакваните разходи по извеждането на актива от употреба, които се приспадат от предполагаемата остатъчна стойност.

В Технически университет – Габрово се прилага линеен метод на амортизация и начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ придобиване на активите. През 2019 г. има придобити ДА в отчетна група СЕС на стойност 900 885 лв. Придобитите активи са прехвърлени в отчетна група

Срокът на годност за активите, се определя според вида, периода на придобиване и физическото им състояние

Начислените амортизации се отчитат по дебита на счетоводни сметки от група 603 и по кредита на счетоводни сметки от група 241 и 242.

През 2019 г. не са прекласифицирани активи от дълготрайни в краткотрайни в резултат на извършена обезценка.

Всички основни ремонти на ДА, които са извършени през годината в края на отчетния период са отразени в увеличенис на сметки от група 20

През 2019 г. е осъществен основен ремонт на баскетболно игрище към УК2 и. Инвестицията е оповестена с приемането на бюджета за 2019 г. Общата ѝ стойност е в размер на 36 192 лв. и е отчетена в сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ в отчетна група „Бюджет“. Разходът е капитализиран в отчетна група „Други сметки и дейности“ чрез сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група "Други сметки и дейности"“ в увеличение на стойността на обекта в сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“.

Инвентаризация на активите и пасивите е извършена съгласно чл.28, ал.1 от Закона за счетоводството. Резултатите от инвентаризацията са отразени в баланса на ТУ – Габрово към 31.12.2019 г.

На основание т.17.15 от ДДС 20/14.12.2004 г. към края на 2018 г., не са начислявани приписани приходи от предоставени помещения от Технически университет - Габрово за безвъзмездно право на ползване от други бюджетни структури. Не са начислявани приписани разходи за ползване на предоставени от други бюджетни структури помещения.

НСС – 18 – Приходи. Приходите от студентски такси се отчитат на касова основа, тъй като резултатите от прилагането на този подход не се различават съществено от резултатите при отчитане на начислена основа. Отчитането на другите приходи в ТУ- Габрово става на начислена основа. Не се допуска компенсиране на приходи с разходи.

НСС 19 – Доходи на персонала Съгласно разпоредбите на този стандарт, неизползваните отпуски от служителите в края на отчетната година, които ще се използват през следващата година се начисляват като провизии за бъдещи плащания, заедно с дължимите към тях осигурителни вноски. В началото на следващия отчетен период начислената провизия се сторнира. Като разходи за възнаграждения в натура се отчитат предоставените от фонд СБКО средства на преподавателите и служители по повод медицинско лечение, при юбилеи и други

НСС- 24 Оповестяване на свързани лица. Технически университет - Габрово има 100 % участие в търговско дружество – Високо технологичен център ЕООД Габрово. Дружеството не развива дейност.

Технически университет - Габрово има участие в следните дружества със следните проценти участие:

„Българо-германски институт по качеството“ - Габрово - 50 %.

„ИКАР“ ООД София - 4,20 %

„АВАНГАРД ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД – Габрово - 21 %

„КЛЪСТЕР ПОДЕМ ТЕХНИКА ООД – СОФИЯ – 2%

НСС 28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия – в баланса на Технически университет - Габрово са включени дялови участия в размер на -3264 лв.

В зависимост от участието те са отразени по сметка 5111 „Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната” – 100% участие в предприятия – 926 лв; по сметка 5113 „ Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната” – 50 % участие - 4 344 лева. И по сметка 5114 „Други дялове и акции в предприятия в страната“ – 2 лева. Към датата на изготвяне на ГФО на Технически университет - Габрово е отчетен дялът в инвестицията за 2019. на дружеството със 100 % участие (Дружеството през 2018 г. не е осъществявало дейност). На Търговско дружество Българо-германски институт по качеството е отразен дялът в инвестицията в сметка 5113 „ Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната”. На останалите три дружества дялът в инвестицията не е отразяван, тъй като към датата на изготвяне на ГФО не е получена информация за тях.

НСС 36 – Обезценка на активи. През 2019 г. не е правена обезценка на активи. През 2019 г. провизии за задължения в Технически университет - Габрово не са начислявани.

Провизии за вземания са направени чрез класифицирането им на трудно-събираеми – 20% провизия от номиналната стойност, несъбираеми – 50 % провизия от номиналната стойност и безнадеждни – 100 % провизия от номиналната стойност. За класифицирането е изготвен протокол от назначена от Ректора на Университета комисия след изпращането на писма на всички длъжници.

НСС 38 – Нематериални активи. Отчитат се при спазване разпоредбите на т.16 от ДДС 20/14.12.2004 г. За праг на същественост е приета стойност 1000,00 лева. Всички програмни продукти и лицензи за програмни продукти се признават като НДА, независимо от стойността, на която са придобити.

В баланса на Технически университет - Габрово активите, пасивите, приходите и разходите са диференцирани по отчетни групи „Бюджети”, „Сметки за средства от ЕС”(в тази група е включено и отчитането на средствата за спечелени проекти, финансирани от Оперативните програми на ЕС, финансирани с други средства от ЕС и финансирани по други международни проекти) и „Други сметки и дейности”.

Състоянието и изменението на основните активи, приходи и разходи е отразено с данни по счетоводни сметки преди операциите по приключване в сборна оборотна отчетни групи „Бюджети”, „Сметки за средства от ЕС” и „Други сметки и дейности” .

Мирослава Гугушева
Финансов мениджър/

